

Nunatsinni nakorsaaneqarfik

Hygiejne i daginstitutioner

Vejledning vedrørende forebyggelse af smitte med infektioner blandt børn og personale.

Revideret august 2025

Denne vejledning giver retningslinier for, hvordan risikoen for smitte med infektioner blandt børn og personale i daginstitutioner kan mindskes.

Retningslinierne bør følges i alle børneinstitutioner af såvel børn som voksne og være en naturlig del af institutionen.

Smittevej

Smitte kan ske ved direkte personkontakt fx via hænder, men kan også ske indirekte gennem genstande som håndklæder, legetøj og dørhåndtag eller som luftbåren smitte gennem luft og støv.

Ved grundig rengøring og vask kan smitte ved genstande, tøj og støv mindskes, ved korrekthåndhygiejne kan smitte via hænder mindskes, og ved god udluftning kan den luftbårne smitte mindskes.

Udluftning

Der skal luftes hyppigt ud, gerne gennemtræk flere gange dagligt i 5 min., når børnene ikke er på stuen.

I rum med ringe loftshøjde og mange børn, skal man være ekstra omhyggelig med udluftning. Der bør som hovedregel være 5 m³ luftrum pr. barn i godt ventilerede lokaler samt 12 m³ pr. voksen.

Udeleg

Børnene skal være ude at lege eller gå ture så meget som muligt, og mindst en gang dagligt, hvis vejret tillader det.

Håndvask

Håndhygiejne er den vigtigste metode til at forebygge smittespredning. Børn skal lære at vaske hænder med vand og sæbe, mens voksne kan vaske hænder eller anvende hånddesinfektion.

Håndhygiejne skal udføres hyppigt, når hænderne er synligt snavsede - og altid efter toiletbesøg, leg udendørs og kontakt med dyr samt før spisning eller håndtering af madvarer. Til håndvask anvendes vand og flydende sæbe/skum fra engangsdispenser. Ved nye installationer anbefales håndfrie armaturer. Det kan afbryde smittevejen. Håndklæder skal være én gangs papir-håndklæder eller stofhåndklæder, der lægges til vask efter brug. Stofhåndklæder vaskes ved minimum 80 grader C.

Når hænder er synlig rene og tørre kan voksne med fordel erstatte håndvask med hånddesinfektion.

Hånddesinfektionsvæske indeholder 70 % alkohol og er tilsat glycerol, som plejer huden. Hånddesinficeringen skal udføres, som når man vasker hænder med 2-5 ml væske, og hænderne skal gnides i min 30 sekunder, indtil de er tørre. Hånddesinfektionsvæske skal opbevares utilgængeligt for børn, evt. ophænges på væg udenfor børnenes rækkevidde.

Desinfektionsservietter bør kun anvendes, når vand og sæbe ikke er tilgængeligt, fx på udflugter, da servietterne indeholder stoffer som kan give allergiske reaktioner.

Handsker

Handsker anvendes altid ved:

Bleskift, hjælp til toiletbesøg, rensning af blødende eller betændte sår og kontakt med sårveske, hjælp til opkastning og rengøring herefter, ved diarre, aftørring efter blod, sårsekreter eller andet biologisk materiale, ved håndtering af urent vasketøj. Brug af handsker skal altid efterfølges af håndvask.

Næsepudsning

Sekret fra næsen indeholder både virus og bakterier, og derfor skal børnenes næser tørres, når de løber.

Brug engangslommetørklæder, som straks smides ud efter brug. Vask hænder bagefter. Lær børnene at vaske hænder, når de har nyst eller pudset næse.

Lær børnene, at de ikke må spytte, men at de skal synke spytet i stedet.

Tandbørstning

Tandbørster skal være personlige, mærkes med barnets navn og skal være placeret separat for hvert barn, gerne i skab. Børstehovederne skal kunne tørre og må ikke røre hinanden. Tandbørsterne bør vaskes i opvaskemaskinen ved behov og bør kasseres efter 3 måneders brug.

Hold øje med børnene under tandbørstning, så de ikke børster hinandens tænder.

Sut

Sutter bør undgås i daginstitutioner, da børn gerne 'låner' hinandens sut. Hvis det enkelte barn bruger sut, kan barnet bruge den under middagssøvnen.

Bleskift

Puslemadrassen beklædes med et materiale, der kan rengøres effektivt med vand og sæbe og tåler afsprøjtning og vask i maskine ved 90 grader. Puslemadrassen dækkes med et engangsunderlag, før barnet skiftes. Alt, der skal anvendes ved bleskiftet, lægges frem med handsker på, før barnet tages op på puslepladsen. Puslemadrassen afgnides med sprit i et minut efter hvert bleskift for at undgå smitte fra barn til barn. Ved synlig forurening skal madrassen først vaskes med vand og sæbe. Puslemadrassen og puslebordet afvaskes mindst to gange dagligt med et universelt rengøringsmiddel samt ved synlig forurening. Brug gerne engangsklude beregnet til rengøring. På www.sst.dk kan der hentes en film, der viser, hvordan hygiejne ved puslepladsen gennemføres korrekt.

Potter

Bør være individuelle og vaskes med vand og sæbe efter hver brug. Ved brug af potter til flere børn, skal potten vaskes med vand og sæbe og herefter overtørres med klorinopløsning i forholdet 1:10.

Linned

Skal vaskes hver uge og efter behov ved 80 grader C. Dette gælder sengetøj og betræk på puder, tumlemadrasser mv.

Rengøring

Der skal findes et fast rengøringsprogram i institutionen. Programmet bør også tage højde for akutte situationer, som sygdom blandt rengøringspersonalet og perioder med udbrud af smitsomme sygdomme hos børnene.

Borde og gulve i opholdsrum skal vaskes dagligt med almindeligt rengøringsmiddel. Legemadras på gulvet til mindre børn skal vaskes med samme frekvens. Dørhåndtag vaskes dagligt.

Hylder, lamper og andre vandrette flader støves jævnlige af.

Toiletter skal rengøres dagligt, herunder skal tørklosetter tømmes dagligt.

I perioder med infektioner blandt børnene som opkastninger, øjenbetændelse, hoste og andre luftvejsinfektioner bør man være særligt omhyggelig med at lufte ud og rengøre hyppigere i opholdsrummene end normalt anbefalet. Dette gælder alle vandrette flader og kontaktpunkter, som f.eks. borde, legepladser og dørhåndtag.

I perioder med diarré skal toiletter og potter gøres hyppigere rene.

Toiletkanter og andre overflader, hvor der har været afføring eller opkast desinficeres med en almindelig klorinopløsning i forholdet 1:10. Klorinopløsning kan holde sig i et døgn og skal så kasseres.

Meget sjældent kan smitsom leverbetændelse, tuberkulose eller smitsom meningitis forekomme. I sådanne tilfælde gøres ekstra grundigt rent i institutionen, og hyppigheden af fx vask af legetøj øges.

Landslægeembedet kontaktes for rådgivning på tlf. 345192.

Rengøring af legetøj

Legetøj skal vaskes jævnligt og hyppigere, hvis der cirkulerer infektion som øjenbetændelse og luftvejsinfektioner blandt børnene.

Brug i disse perioder legetøj, som er nemt at rengøre, og pak andet legetøj som bløde stofdyr og lignende væk.

Affald

Affald skal smides i spande med pedallåg, så man undgår at forurene låget. Dette gælder især blespande. Affaldsspande skal være foret med en plasticpose og skal rengøres dagligt. Evt. skarpt, spidst eller skærende affald skal bortskaffes, så det ikke laver hul i posen og skal anbringes, så børnene ikke kan komme til det

Landslægeembedet den 18. August 2025

Paneeraq Noahsen

Landslæge

Relevante kilder:

- Håndbog om hygiejne og miljø i dagtilbud. Sundhedsstyrelsen, 2019.
<https://www.sst.dk/da/udgivelser/2023/Hygiejne-i-daginstitutioner>
- Nationale Infektionshygiejniske Retningslinjer Rengøring i hospitals- og primærsektoren, herunder dagtilbud og skoler. Statens seruminstitut, 2023.
<https://hygiejne.ssi.dk/-/media/arkiv/subsites/infektionshygiejne/retningslinjer/nir/nir-rengoering.pdf?la=da&hash=86D41D58CD12B329FE1D3506E717F79F>

Denne vejledning erstatter landslægeembedets vejledning om ”Hygiejne i daginstitutioner. Vejledning vedrørende forebyggelse af smitte med infektioner blandt børn og personale” af 10. november 2016.